

Verkiezingsprogramma 2022-2026

Volkspartij voor Vrijheid en Democratie Opsterland



Voorwoord

Beste inwoners van Opsterland,

Hierbij treft u het verkiezingsprogramma van VVD Opsterland aan voor de jaren 2022-2026. Dit programma is tot stand gekomen door een team van betrokken Opsterlandse VVD-leden die input hebben gegeven én opgehaald bij onze ondernemers en inwoners. Door te luisteren en door mee te nemen wat u belangrijk vindt en trots op bent. Dankzij uw hulp ligt hier het VVD-verkiezingsprogramma waarmee we laten zien welke oplossingen wij bieden voor de uitdagingen in onze mooie gemeente Opsterland.

Met vriendelijke groet,
VVD Opsterland

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave.....	3
I. Een gemeente waar het fijn leven is	4
1.1 Waar je goed en betaalbaar kunt wonen	4
1.2 Waar we de dorpen groen en leefbaar houden.....	5
1.3 Waar vervoer van A naar B vlot gaat	6
1.4 Vol slimme en duurzame oplossingen	7
II. Een bloeiende lokale economie	9
2.1 Waar ondernemers de ruimte krijgen.....	9
2.2 Waar we trots zijn op onze boeren	10
2.3 Waar Opsterland bruist en bezoekers van buiten aantrekt	10
2.4 Met culturele voorzieningen voor alle leeftijden.....	11
2.5 Waar zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan.....	11
2.6 Waar iedereen meedoet en integreert.....	12
III. Waardevol samenleven	14
3.1 Met liefdevolle zorg, dichtbij huis.....	14
3.2 Waar je fijn kunt opgroeien	15
3.3 Waar onderwijs een gelijke start biedt.....	16
3.4 Waar we gezond zijn, sporten en bewegen.....	17
IV. Een veilige gemeente	19
4.1 Waar we veilig zijn en ons veilig voelen.....	19
4.2 Waar criminaliteit wordt aangepakt.....	20
V. Een gemeente die klaar staat voor de Opsterlanders.....	21
5.1 Waar het belang van de inwoners voorop staat.....	21
5.2 We onze krachten bundelen voor slimme oplossingen.....	22
5.3 En we verstandig met ons geld omgaan	22

I. Een gemeente waar het fijn leven is

1.1 Waar je goed en betaalbaar kunt wonen

Er is een groot tekort aan woningen in Nederland, ook in Opsterland. Daarom moeten we blijven bouwen. Wij hebben de afgelopen jaren ons ingezet om meer en sneller te gaan bouwen. Dat gaan we de komende periode doorzetten. Want een huis is een thuis. De plek waar je je veilig en prettig wilt voelen. Daarom is het belangrijk dat iedereen een passende woning kan vinden. Wij willen dat onze inwoners op ieder moment in hun leven het juiste huis kunnen vinden. Een huis dat je kunt aanpassen aan de levensfase waarin je je bevindt. Door te bouwen pakken we doorstroming aan bij zowel sociale huur, vrije huur als bij koopwoningen. Zo krijgen we voor elkaar dat ouderen die kleiner willen wonen, niet langer onnodig een eengezinswoning bezet houden en regelen we eerlijke toegang tot de huizenmarkt voor starters.

- Het bouwen van betaalbare huur- en koopwoningen voor starters en jonge gezinnen wordt onze prioriteit. Wij willen dat er per jaar minimaal 125 nieuwe huizen bijgebouwd gaan worden zodat iedereen betaalbaar in onze gemeente kan (blijven) wonen. We zetten ons daarom extra hard in voor een verruiming van de woningbouwruimte die wordt vastgesteld door de provincie Fryslân.
- We schaffen zo snel mogelijk de huidige regel af dat er alleen in de kleine dorpen mag worden bijgebouwd als er in ieder geval sprake is van 'aantoonbare behoefte'. Het is voor ons heel duidelijk dat er ook in de kleinere dorpen dringend behoefte is aan meer woningen en dat die daar moeten komen.
- Door ambtelijke (bouw)procedures te verkorten en versoepelen kan het bouwtempo omhoog.
- We willen onderzoeken of we de startersleningen kunnen uitbreiden, zodat we meer starters een kans op de woningmarkt kunnen geven.
- De gemeente gaat (verder) aan de slag met tijdelijke, creatieve of nieuwe woonvormen zoals tiny houses en kangoeroewoningen. Zo helpen we starters op weg en kunnen ouderen in een vertrouwde omgeving bij hun kinderen kunnen blijven wonen.
- Gesubsidieerde huurwoningen zijn er voor mensen die dat nodig hebben. We maken gebruik van de mogelijkheden die er vanuit het Rijk zijn om scheefwonen aan te pakken. De gemeente maakt samen met de woningbouwcorporaties een plan van aanpak tegen scheefwonen. Zo komen er meer sociale huurwoningen voor de juiste doelgroep beschikbaar en worden de wachtlijsten minder.
- We schaffen de voorrangspositie van statushouders op huurwoningen af.

- Er komen steeds meer één- en tweepersoonshuishoudens in Nederland. Wij vinden daarom dat woningdelen en woningsplitsen een serieuze mogelijkheid is die door de gemeente moet worden onderzocht.
- De VVD wil het leegstaan van panden actief tegengaan. We bestrijden leegstand door het mengen van functies voor wonen, werken en recreatie mogelijk te maken. De gemeente moet proactief in contact treden met eigenaren om tot een oplossing te komen voor leegstaande gebouwen.
- Waar regels of bestemmingsplannen transformatie van leegstaande winkels of kantoren naar woningen in de weg zitten, moet de gemeente de regels aanpassen. Wij gaan uit van het ‘ja, mits’ principe, in plaats van ‘nee, tenzij’.
- De VVD wil dat kleine omgevingsvergunningen (flitsvergunningen) volledig digitaal kunnen worden aangevraagd en getoetst. Het aanvragen van bijvoorbeeld een dakkapel, zonnepanelen of een bijgebouw moet volledig digitaal binnen één werkdag kunnen.
- De VVD wil dat inwoners zelf kunnen bepalen hoe zij hun woning willen bouwen, zonder ingewikkelde regels over het uiterlijk van de woning. Wij zijn dan ook voor welstandsvrije zones.
- Er moet één duidelijk aanspreekpunt (bouwregisseur) komen voor inwoners of ondernemers die willen bouwen, zodat zij niet van het kastje naar de muur worden gestuurd.
- We verhogen het belastingtarief op de eigen woning (OZB) niet.

1.2 Waar we de dorpen groen en leefbaar houden

We wonen allemaal graag in een straat waar we ons thuis voelen. Een dorp dat groen, schoon en veilig is. Waar burens met elkaar een bijdrage leveren aan het onderhoud van de straat, maar ook het schoonhouden van de eigen tuin, balkon en straat. De gemeente stimuleert dat de straat en buurt schoon blijven. Want als dat goed gebeurt, wordt de afvalstoffenheffing goedkoper.

- Natuur is belangrijk in de dorpen en het buitengebied en verdient bescherming. Maar we realiseren ons dat ruimte schaars is. Daarom blijven we kritisch kijken wat haalbaar en realistisch natuurbeleid is, met een juiste balans tussen wonen, ondernemen en recreatie.
- We willen voldoende groene plekken met bomen en planten in de dorpen, hoe klein dan ook. Een stenen (nieuwbouw)omgeving is al snel opgefleurd met vergroening, een struik, plantenbak of sedum. Zo stimuleren we een omgeving die klimaatbestendiger en koeler is.
- We gaan het maaibeeld herzien. Bij het onderhoud van groen werken we zoveel mogelijk samen met inwoners. Initiatieven van bewoners en organisaties om de eigen straat of buurt

te vergroenen en onderhouden worden van harte aangemoedigd.

- Inwoners kunnen afval zo goedkoop mogelijk kwijt. Daarbij streven we zoveel mogelijk naar hergebruik en recycling. We zetten ons in voor een systeem waar afval achteraf wordt gescheiden. Dat zorgt voor minder containers en is bovendien goedkoper. Om overlast van meeuwen, ratten en ander ongedierte te voorkomen zijn we voorstander van ondergrondse afvalcontainers.
- Hondenpoep, zwerfvuil, vuilnis rondom afvalcontainers, graffiti en andere overlast worden aangepakt en vernielingen snel hersteld. De kosten hiervan worden zoveel mogelijk verhaald op de veroorzaker.
- Het is oneerlijk dat een klein huishouden evenveel afvalstoffenheffing betaalt als een groot huishouden. Daarom is deze heffing afhankelijk van het aantal personen per huishouden.
- We willen een goed werkend en betaalbaar riool. We vinden het normaal dat iedereen die hiervan gebruik maakt bijdraagt aan de kosten. Of je nu een huis huurt of een huis bezit, de rioolheffing mag niet duurder dan nodig zijn.
- De gemeente zoekt de samenwerking op met waterschappen om wateroverlast te helpen verminderen en maatregelen te nemen om gevolgen van hitte en droogte op te vangen. Zowel bij bouwplannen, als weg- en natuuronderhoud wordt rekening gehouden met bodem en waterbeheer: beter vasthouden van water, tegengaan van verspilling en stimuleren van het hergebruik van water.
- Bij het aanleggen van een nieuw rioolstelsel scheidt de gemeente regenwater van huishoudelijk afvalwater. Zo stimuleren we hergebruik van water en gebruiken we minder. Ook het afkoppelen van regenwaterafvoer wordt gestimuleerd.
- Niet alleen voor mensen, maar ook voor dieren dient Opsterland een prettige gemeente te zijn. We spannen ons er daarom voor in om het leefklimaat van dieren zo goed mogelijk te maken. Dat betekent groen en ruimte voor dieren, veilige uitlaatplekken en het wegnemen van hindernissen voor de dierenambulance.

1.3 Waar vervoer van A naar B vlot gaat

We verplaatsen ons allemaal voortdurend. Zo gaan we naar ons werk, bij vrienden en familie op bezoek of we wandelen een rondje in onze buurt om de hond uit te laten. Hoe we ons ook verplaatsen: het is fijn om zonder gedoe van A naar B te komen. Daarvoor is het van belang dat de doorstroming goed is en dat verkeerssituaties veilig zijn voor voetganger, fiets en auto. Wij zijn daarom positief over de Lelylijn.

- Verkeersveiligheid in de dorpen en buitengebied heeft onze prioriteit. We richten onze straten en

dorpen, in het bijzonder in de buurt van scholen en sportclubs, veilig in. Dat doen we in samenwerking met politiediensten, ouders en buurtbewoners.

- Het is belangrijk dat onze reistijd niet langer is dan nodig. Daarom werken we aan goede doorstroming van het verkeer, voor fiets, auto en ov. Door verschillende vormen van vervoer beter op elkaar aan te sluiten, komen we sneller aan op onze bestemming.
- Zelfs in onze gemeente is het af en toe lastig om dichtbij huis te parkeren. Door te kijken naar een juiste balans tussen woongenot en groen, kijken wij hoe we voldoende parkeergelegenheid kunnen realiseren. Een auto is tenslotte vaak geen keuze, maar hoognodig om op werk te komen of te kunnen mantelzorgen. Bij nieuwbouw streven we naar parkeren op eigen terrein.
- Of het nu met een 'gewone' fiets, een elektrische fiets of een ander nieuw vervoersmiddel is: onze inwoners kunnen zich prettig en veilig door Opsterland bewegen. Daarom gaan we het onderhoudsplan van de fietspaden en wegen onder de loep nemen, zodat die worden ingericht op de toekomst, waarbij veiligheid en doorstroming centraal staan. Bij ov-knooppunten plaatsen we voldoende stallingen.
- Het is belangrijk dat de kwaliteit van het openbaar vervoer zorgt voor een goede verbinding tussen stad, dorpen en regio. Het openbaar vervoer en voorzieningen zoals de belbus en regiotaxi zijn goed toegankelijk.
- We blijven gratis parkeren in Opsterland, daarmee helpen we onze winkeliers en bedrijven.
- De gemeente communiceert tijdig en duidelijk naar inwoners over onderhoud aan wegen en wegafsluitingen. Daarbij geldt dat we onderhoud zoveel mogelijk in één keer proberen te doen, om overlast te beperken. Daarbij is helder wat de alternatieve route is. Zo voorkomen we 'zoekverkeer'.

1.4 Vol slimme en duurzame oplossingen

Opsterland moet verduurzamen. Huizen gaan op den duur van het gas af, zonneparken en windmolens verschijnen in ons landschap. Dat zijn flinke veranderingen, die om verstandige keuzes en draagvlak vragen. Duurzaamheid biedt kansen voor economische groei en een fijne en leefbare gemeente. Maar wel op een betaalbare manier voor gewone gezinnen en ondernemers. Door dit op een slimme manier aan te pakken, kunnen we ons leven zoveel mogelijk blijven leiden zoals we zelf willen en blijft onze gemeente prettig om te wonen.

- De energietransitie en verduurzaming bieden grote kansen voor het stimuleren van innovatie en werkgelegenheid. De gemeente voert actief beleid om deze nieuwe sectoren te steunen. Wanneer het effectief bijdraagt aan de lokale economie en het milieu, kopen we onze producten en diensten duurzaam en circulair in.

- Wij streven naar een energieneutraal Opsterland in 2050. Door energie te besparen en meer duurzame energie op te wekken kunnen we dit bereiken. Daarbij stimuleren we milieubewust ondernemen, met een grote rol voor de lokale opwekking van duurzame energie.
- We maken per dorp een plan voor de verduurzaming van woningen en bouwprojecten. Samen met bewoners en gebouweigenaren kijken we naar de beste oplossing. De totale woonlasten mogen hierbij niet stijgen.
- Voordat een dorp of buurt overgaat op een andere energievoorziening dan gas, zorgen we ervoor dat inwoners een betaalbaar alternatief aangeboden krijgen. Denk bijvoorbeeld aan slimme energienetwerken, waarbij huishoudens overtollige duurzame energie onderling kunnen delen. Het gasnetwerk behouden we voor de toekomst, wanneer waterstof of groen gas toegankelijk is.
- We maken het zo gemakkelijk mogelijk om elektrische laadpalen op openbare grond, zoals parkeerterreinen te plaatsen, door procedures simpeler te maken. Zo stimuleren we duurzame energie.

II. Een bloeiende lokale economie

2.1 Waar ondernemers de ruimte krijgen

Het midden- en kleinbedrijf is dé banenmotor van de gemeente. Als het goed gaat met de lokale ondernemers, dan gaat het goed met de gemeente. We mogen trots zijn op onze lokale bedrijven die zorgen voor werkgelegenheid én leefbaarheid! Maar de coronacrisis heeft onze Opsterlandse bedrijven en ondernemers hard geraakt. Een flink aantal hebben een moeilijke tijd achter de rug. En hoewel de coronacrisis nu op zijn einde is, moeten we de economie blijven stimuleren. Daarom willen wij ondernemers de komende periode blijven ondersteunen. Zo dragen we bij aan een bloeiende economie, banen voor onze inwoners en leefbaarheid voor de toekomst.

- Wij willen ervoor zorgen dat er geen onnodige gemeentelijke regels zijn die onze ondernemers hinderen bij ondernemen. Innovatie krijgt kansen en groeit in een goed, veilig en duurzaam vestigingsklimaat, zowel voor starters als voor ervaren ondernemers.
- De gemeente geeft opdrachten zoveel mogelijk aan lokale ondernemers binnen de mogelijkheden van de wet.
- We richten bij de gemeente één loket in waar ondernemers terecht kunnen voor vragen, vergunningen en schuldhulpverlening.
- We richten ook één loket in voor organisatoren en verenigingen die evenementen organiseren, zoals Koningsdag of een braderie. Er is sprake van een uitnodigend evenementenbeleid, waarbij het loket actief en oplossingsgericht meedenkt en waar je terecht kunt als er iets misgaat.
- Ondernemers krijgen van de gemeente maximaal één aanslag per jaar waarop alle lokale lasten staan vermeld.
- Ondernemers krijgen meer mogelijkheden om creatief te ondernemen. Zelf kunnen zij het beste beslissen wanneer hun winkel open of dicht gaat, ook op zondag.
- Tijdens het terrasseizoen maken we het uitbreiden van terrassen mogelijk. Voor een klein terras schaffen we de vergunning af. Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor afstemming met hun directe omgeving.
- Waar het kan, verlengen we vergunningen. Daarnaast streven we naar het zoveel mogelijk afschaffen van vergunningen en vervangen wij deze door algemene regels of een meldingsplicht. Dit past bovendien binnen de nieuwe Omgevingswet.

2.2 Waar we trots zijn op onze boeren

We hebben veel waardering voor onze boeren in Opsterland. Hun harde werk zorgt voor een belangrijk deel voor onze voedselvoorziening en het onderhoud van ons mooie landschap. Als boeren kunnen blijven ondernemen en innoveren, leveren ze een waardevolle bijdrage aan onze economie, met minder nadelen voor natuur en milieu. Veel meer dan nu het geval is moeten we als gemeente oog hebben voor onze boeren.

- Om een florerende agrarische sector te behouden, is het belangrijk dat boeren niet onnodig gehinderd worden. Daarom geven wij hen de ruimte hun grond voor meerdere doeleinden te gebruiken, zoals voor toerisme, agrarisch natuurbeheer, recreatie of andere bedrijvigheid.
- Wij stimuleren een duurzame veehouderij. Belemmerende regelgeving voor het gebruik van duurzame energiebronnen, zoals aardwarmte, windenergie en duurzame energiebronnen schrappen we. Draagvlak en een goede balans tussen de belangen van de omgeving en de ondernemer zijn hierbij van groot belang.
- Onze natuur draagt bij aan ons welzijn. Daarom blijven we ons inspannen voor herstel en behoud van de natuur, realistisch natuurbeleid en de versterking van biodiversiteit (met uitzondering van exoten) in Nederland. Dat is ook van belang voor onze economie.

2.3 Waar Opsterland bruist en bezoekers van buiten aantrekt

Onze lokale ondernemers werken iedere dag hard aan levendige en aantrekkelijke dorpen en straten. Een goede samenwerking met de gemeente is daarbij van belang. Samen zorgen we voor een aantrekkelijk centrum (in de grote dorpen) en een gevarieerd aanbod van winkels in een schone en veilige omgeving. Door in leegstaande gebouwen wonen, werken, detailhandel en horeca te vermengen, stimuleren we de lokale economie. Een dorp komt pas echt tot leven als het bruist.

- We stimuleren winkelen in onze eigen winkelgebieden, zowel fysiek als digitaal. Aantrekkelijke gebieden met een goede bereikbaarheid zorgen voor een levendige winkelstraat vol met lokale ondernemers. Dat is fijn voor onze inwoners en trekt bezoekers aan van buitenaf. Daar kan geen grote webshop tegenop.
- We bestrijden leegstand door het mengen van functies voor wonen, werken, detailhandel en horeca. Ook verruimen we vestigingsmogelijkheden, door het opstellen van ruime bestemmingsplannen. Zo creëren we mogelijkheden voor de lokale economie en zorgen we voor extra woonruimte voor onze inwoners.
- Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor onze lokale economie. Daarom willen wij dat de gemeente dit stimuleert met promotie, zoals bijvoorbeeld bij de Turfroute. Recreatieve ondernemers mogen uitbreiden zolang zij rekening houden met de natuur, tenzij er te weinig ruimte voor vrije recreatie overblijft. De toeristenbelasting is zo laag mogelijk. Met de inkomsten verbeteren we de kwaliteit van recreatie en toerisme.

2.4 Met culturele voorzieningen voor alle leeftijden

In Opsterland hebben we een mooi aanbod van culturele voorzieningen en evenementen. We zijn er trots op dat we hiermee veel verschillende soorten bezoekers aantrekken. Daarin spelen horeca, musea, sport-, toneel en muziekverenigingen, bibliotheken en buurthuizen een belangrijke rol. Door met elkaar samen te werken dragen we bij aan persoonlijke ontwikkeling en vermaak voor jong en oud. Bovendien brengen evenementen levendigheid en toerisme naar Opsterland. Zoals het muziekfestival Oerrock, een culinair event op Lauswolt of een voorstelling in de Skâns, in Opsterland moet ruimte zijn voor creatieve ideeën en initiatieven.

- Wij zetten ons in voor een toegankelijke en stimulerende gemeente waar eenvoudig een evenementenvergunning kan worden aangevraagd. Een gemeente die initiatieven voor evenementen faciliteert en op weg helpt, zonder dat dit ertoe leidt dat we als gemeente blijvend financieren. Steeds gericht op het geven van kansen aan leuke en goede initiatieven.
- Wij vinden het belangrijk om ons cultureel erfgoed te koesteren. Wij promoten ons erfgoed, zowel bij onze bezoekers als onze inwoners. Daarbij horen ook cultuurhistorische evenementen zoals de Sinterklaasintocht en Sint Maartenviering. Dat draagt bij aan onze Nederlandse én Fryske identiteit.
- Subsidies voor culturele voorzieningen ondersteunen een aanbod van kunst en cultuur voor alle inwoners. Als voorwaarde voor subsidie verwachten we dat aanvragers ook zelf zorgdragen voor een deel van de inkomsten en bijdragen aan een maatschappelijk doel.
- We willen niet bezuinigen op cultuur, maar zetten het geld zo effectief mogelijk in. Zo bereiken we zoveel mogelijk inwoners. Van culturele instellingen verwachten we dat ze verantwoordelijkheid afleggen over hoe zij belastinggeld besteden.

2.5 Waar zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan

Werk is van groot belang voor de mens, de samenleving en Opsterland. Werk zorgt voor contact met andere mensen. Werk leidt tot zelfstandigheid en eigenwaarde. Wie werkt, investeert in zichzelf en draagt zijn steentje bij aan de toekomst van onze samenleving.

- We willen dat zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan. Bij om- en bijscholing richten we ons daarom op iemands talenten en mogelijkheden, en hoe dit aansluit op de arbeidsmarkt. Wanneer de stap naar regulier werk nog te groot is, begeleiden we onze inwoners naar beschut werk en leerwerkplekken.
- Het onderwijs en het bedrijfsleven werken nauw samen om te zorgen dat er voldoende passende banen zijn voor wie klaar is met zijn opleiding.

- Wie bijdraagt kan op onze ondersteuning rekenen. Het verliezen van een baan is al ingrijpend genoeg. Wel verwachten wij een tegenprestatie, omdat we het belangrijk vinden dat mensen blijven meedoen in de samenleving.
- Wanneer je van een uitkering naar een betaalde baan gaat, willen we dat je er in inkomen op vooruit gaat. Regels die dit in de weg staan schaffen we af. Zo voorkomen we nieuwe armoedevallen.
- Wie minder bijdraagt kan ook minder een beroep doen op de samenleving. Als je bijstand ontvangt maar de sollicitatieplicht niet naleeft of geen tegenprestatie verricht, verlies je je uitkering. Uitkeringsgerechtigden die onvoldoende ingeburgerd zijn, kunnen als tegenprestatie verplicht worden op onderdelen te werken aan inburgering en integratie.
- De afgelopen jaren zijn te veel inwoners onterecht tot fraudeur bestempeld. Fraude is en blijft diefstal, maar het maken van een foutje maakt je nog niet direct fraudeur. Dit willen we in de toekomst voorkomen. Het oordeel over fraude moet uiteindelijk tot stand komen door mensenwerk, niet door een computer.
- Bij problematische schulden zorgen we voor ademruimte, zodat de problemen met een schuldhulpverlener op een rij gezet kunnen worden. Zo voorkomen we verdere escalatie. Bij schuldhulpverlening hebben we specifiek aandacht voor de mentale gezondheid van onze inwoners. Wanneer er signalen zijn dat schulden ontstaan, bieden we zo vroeg mogelijk hulp aan.

2.6 Waar iedereen meedoet en integreert

We hebben te lang gedacht dat de inburgering van nieuwkomers enkel hun eigen verantwoordelijkheid is. Maar je bent niet direct zelfredzaam in een land dat in elk opzicht anders is dan waar je vandaan komt. Hierdoor kunnen vrijheden waar eeuwenlang voor gevochten is onder druk komen staan, met parallelle samenlevingen als resultaat. Van nieuwkomers verwachten we dat ze in ruil voor de geboden gastvrijheid bijdragen aan onze samenleving. Door de Nederlandse taal te leren en je te verdiepen in onze normen en waarden, kun je sneller aan het werk. Daarbij bieden we goede begeleiding.

- We sluiten niemand uit. Er zijn in Nederland heel veel nieuwkomers die hun eigen weg hebben gevonden en geïntegreerd zijn in onze samenleving. Zij hebben de kansen gegrepen die ons land biedt. We zijn daar trots op en verwachten dat ook van anderen.
- De Nederlandse taal spreken is cruciaal voor het vinden van een baan. We zorgen voor betaalbare cursussen om als nieuwkomer de taal te leren en gaan laaggeletterdheid tegen. Daarbij verwachten we van iedereen maximale inspanning om het Nederlands te leren. Wanneer iemand niet voldoende Nederland spreekt en bewust niet meewerkt, kunnen boetes volgen of korten we de uitkering.

- Jonge kinderen van ouders die inburgeren gaan verplicht naar een peuterspeelzaal om achterstanden vroeg aan te pakken. We betrekken ouders bij taalonderwijs voor jonge kinderen. Bij de inburgering besteden we meer aandacht aan onderwerpen als zelfbeschikking, de gelijkwaardigheid van man en vrouw, LHBTIQ+ rechten, antisemitisme en de vrijheid van godsdienst.
- Voor afgewezen asielzoekers of illegale migranten is in Nederland geen plaats. De gemeente Opsterland ondersteunt hen niet met hulp en verleent geen opvang. Hetzelfde geldt voor organisaties die illegalen helpen.

III. Waardevol samenleven

3.1 Met liefdevolle zorg, dichtbij huis

Vroeg of laat krijgen we allemaal met zorg te maken. Daarom willen we goede en liefdevolle zorg waarin onze inwoners centraal staan. Met hulp die zo dichtbij huis mogelijk wordt georganiseerd, zodat het weinig aanpassing vraagt aan ons dagelijks leven. Zodat je in je eigen buurt goed oud kunt worden. Een buurt waar je buren gemakkelijk kunt ontmoeten voor een gezellig praatje. En waar alle straten goed toegankelijk zijn, zodat iedereen gemakkelijk naar de buurtwinkel kan gaan.

- Opsterlanders blijven het liefst zo lang mogelijk in hun eigen dorp wonen. We zetten daarom in op het bouwen van meer woningen waar je goed oud kunt worden en woonvormen waar ouderen bij elkaar kunnen wonen. Zo kun je met ondersteuning zelfstandig blijven wonen.
- Een vergunning voor het aanpassen van een woning moet snel verleend worden als het bijdraagt aan langer zelfstandig wonen. Daarom gaan we in gesprek met woningbouwcorporaties om bestaande woningen voor deze doelgroepen aan te passen en te investeren in de bouw van nieuwe woningen voor ouderen en mensen met een beperking.
- Zorg moet voor iedereen bereikbaar en betaalbaar blijven. Daarom kijken we kritisch of de hulp die we geven passend is.
- Wanneer zorg nodig is, dan moet het snel beschikbaar en van goede kwaliteit zijn. Daarom spreken we met zorgorganisaties af hoelang dit mag duren. Als thuis wonen niet langer gaat, vinden we dat er binnen 3 weken opvang beschikbaar moet zijn. Thuiszorg wordt binnen 1 week geregeld.
- We vragen inwoners om ondersteuning zoveel mogelijk zelf te regelen, zodat het past bij hun wensen. Dat is goed mogelijk met een integraal persoonsgebonden budget (i-pgb).
- We ontzorgen onze mantelzorgers. Er is een centrale plek waar mantelzorgers terecht kunnen met vragen en informatie, bijvoorbeeld een WMO-loket.
- Welzijnsorganisaties onderhouden contact met mantelzorgers om overbelasting te voorkomen. Daarbij zetten we vrijwilligers in en organiseren we logeermogelijkheden om lucht te brengen. Het moet mogelijk zijn om laagdrempelig en in het eigen dorp hulp te krijgen. Huisartsenpraktijken, buurthuizen en sociale wijkteams spelen hierin een cruciale rol. Zo zorgen we voor basisondersteuning in het dagelijks leven.
- Als volwassenen, kinderen of gezinnen zwaardere hulp nodig hebben, helpen wij hen daarheen op weg. Hiervoor kunnen mensen terecht bij praktijkondersteuners bij de huisarts, huisartsen en sociale wijkteams. Zij wijzen hen door naar de juiste ondersteuning.

3.2 Waar je fijn kunt opgroeien

Ouders zijn verantwoordelijk voor het gezond opgroeien van hun kinderen. Wij helpen daarbij, door een gemeente te bieden kinderen op een veilige en prettige manier kunnen opgroeien en hun talenten kunnen ontwikkelen. Hier kennen we onze jeugd het beste. Nog niet alles in de jeugdzorg verloopt even goed. Er zijn flinke wachtlijsten voor hulp en dat moet zo snel mogelijk worden opgelost.

- Er komt een scherpere afbakening van wat we scharen onder jeugdzorg. Nog te vaak krijgen kinderen hulp voor zaken die horen bij normaal opgroeien of blijkt hulp niet effectief. Opgroeien gaat nu eenmaal niet zonder horten en stoten. Van ouders verwachten wij dan ook verantwoordelijkheid voor het gezond opgroeien van hun kinderen.
- Wanneer opgroeien niet gemakkelijk gaat en er jeugdzorg nodig is, bieden we hulp. Dat doen we het liefst zo dichtbij het huis mogelijk, zodat onze jeugd zo normaal mogelijk kan opgroeien. Hierbij letten we goed op dat we niet onnodig stickers plakken: niet iedereen die uniek is, heeft daar hulp bij nodig. Normaliseren noemen we dat. Het is niet de bedoeling dat kinderen die hulp krijgen, dit de rest van hun leven als last meedragen.
- Door preventie de hulpvragen voorkomen is erg belangrijk. Zo voorkomen we dat we zwaardere hulp moeten bieden. Problemen bij kinderen en gezinnen proberen we daarom zo vroeg mogelijk te signaleren. Sociale wijkteams, huisartsen, scholen en sportclubs hebben hierin een belangrijke rol. Met hen gaan we in gesprek om te zorgen dat deze aanpak zo effectief mogelijk wordt.
- We pakken de wachtlijsten in de jeugdzorg aan. Als kinderen extra hulp nodig hebben moet dat mogelijk zijn zonder dat zij maandenlang moeten wachten. Dat geldt zowel voor reguliere als voor hoog-specialistische jeugdzorg.
- Ieder gezin heeft één hulpverlener als aanspreekpunt. Dat creëert vertrouwen en maakt dat hulp effectief geboden kan worden.
- De problemen van de kinderen hebben vaak te maken met schuldenproblematiek of gezondheidsproblemen van de ouders. Door niet alleen naar het kind te kijken maar naar het gehele gezin kunnen de kinderen beter en effectiever geholpen worden.
- We zorgen voor de aanwezigheid van voldoende jeugdprofessionals bij de huisarts. Zij zijn bekend met regionale zorgorganisaties en de behoeften van ouders en kinderen. Zo voorkomen we onnodige doorverwijzingen naar te zware hulp.
- Het coronavirus heeft het belang van mentale gezondheid extra onderstreept. Door met scholen en sportverenigingen al vroeg in te zetten op het weerbaar maken van de jeugd en het bespreekbaar maken van mentale gezondheid, kunnen veel problemen worden

voorkomen.

- Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de hoogste prioriteit. Waar signalen zijn van kindermishandeling, zoals mishandeling van huisdieren, moet dit herkend worden door hulpinstanties. In deze situaties moet hulp altijd direct beschikbaar zijn.

3.3 Waar onderwijs een gelijke start biedt

Goed onderwijs biedt kinderen en jongeren de kans op een gelijke start en geeft ze kennis en vaardigheden mee waar ze de rest van hun leven profijt van hebben. Op school leren we kinderen ook wat onze normen en waarden zijn en hoe we in Nederland met elkaar omgaan. Op school leer je wat normaal is en wat niet. Goed onderwijs speelt daarom niet alleen een grote rol in het leven van mensen: de hele samenleving heeft er belang bij.

- Onderwijs moet van goede kwaliteit zijn. Schoolbesturen zijn hiervoor verantwoordelijk, maar de gemeente is gesprekspartner. Als de kwaliteit van lesgeven onder druk staat, biedt de gemeente ondersteuning. Die rol pakt de gemeente ook als het gaat om het voorkomen van thuiszitters in het onderwijs.
- We vinden het belangrijk dat je zo vrij mogelijk kunt kiezen naar welke school je kind gaat. De gemeente controleert daarom of scholen zich aan de wet houden: ouders kunnen hun kinderen bij meerdere scholen aanmelden, vanaf 3 jaar oud. We zijn tegen lotingsystemen of postcodebeleid.
- Om de ontwikkelkansen van jonge kinderen te vergroten, stimuleert de gemeente dat (taal) achterstanden bij jonge kinderen worden weggewerkt, bijvoorbeeld op de peuterspeelzaal of kinderdagverblijven.
- School is een veilige plek waar kinderen zich thuis voelen. Scholen hebben nadrukkelijk een taak bij vroegtijdige signalering van radicalisering, loverboys en huiselijk geweld. De overheid grijpt in als de vrijheid van onderwijs wordt misbruikt.
- School is een sociale ontmoetingsplaats. Daarom stimuleert de gemeente dat er ruimte in of nabij het schoolgebouw is die bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen, op het gebied van muziek, sport en cultuur. School- en sportgebouwen kunnen voor verschillende doelgroepen worden gebruikt.
- Het is belangrijk dat een school goed en veilig bereikbaar is. Daarom zorgen we voor een veilige toegang tot de school, met veilige wandel- en fietsroutes. Ook kijken we naar bijvoorbeeld tuit en deruit parkeerplekken. Vervoer voor speciaal onderwijs wordt vergoed.

- Pesten is een veel voorkomend probleem, of dit nu op straat, in de klas, op het sportveld of online is. In onze gemeente stellen we ons actief op in het tegengaan van pesten, zoals bijvoorbeeld met een 'anti-pestent-pact'.

3.4 Waar we gezond zijn, sporten en bewegen

Sporten is ontzettend belangrijk. Sport verbindt, geeft zelfvertrouwen, plezier en ontspanning. Door te sporten zorgen we bovendien goed voor een gezonde, duurzame en weerbare samenleving. Zeker nu onze samenleving steeds ouder wordt, is het belangrijk dat we in beweging blijven en dat sport voor iedereen toegankelijk is. Daarom werken we samen met scholen, sportverenigingen en andere maatschappelijke instellingen zodat iedere inwoner van jong tot oud kan sporten.

- We zorgen voor voldoende plekken om buiten te kunnen spelen en sporten. Wanneer een sportveld plaats moet maken voor iets anders, willen we dat deze ruimte op een andere plek wordt gecompenseerd.
- Sporten is belangrijk voor de fysieke en mentale gezondheid. Door te sporten worden we fitter, sluiten we vriendschappen en nemen we actiever deel aan de samenleving. Omdat sport op zoveel manieren een positieve invloed heeft op ons leven, is het logisch om sport in te zetten als hulpmiddel voor onze inwoners met wie het minder goed gaat. Daarom willen we dat sportclubs, het onderwijs en zorginstellingen nauw met elkaar samenwerken zodat zij problemen op tijd signaleren.
- Bij nieuwbouw, ontwikkelingen of groot onderhoud denken we na hoe onze openbare ruimte kan worden ingericht voor sport en maken we eenduidige afspraken met de betrokken sportverenigingen. We vragen daarbij actief aan onze inwoners om mee te denken.
- In Opsterland willen we de lessen van de 'Blue Zones', die leiden tot een langer en gezonder leven, waar mogelijk toepassen in de uitvoering van ons beleid.
- Sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang werken nauw samen om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Buurtsportcoaches kunnen hierbij helpen.
- Sport is toegankelijk voor ouderen en mensen met een beperking. De gemeente besteedt een vast gedeelte van de sportsubsidie aan deze groep inwoners. Om ouderen voldoende te laten bewegen, zorgen we voor wandelroutes met voldoende rustmogelijkheden.
- Sporten kan een belangrijke uitlaatklep zijn voor jongeren. We dragen daarom financieel bij aan het sporten van kinderen, als hun ouders dit niet kunnen betalen.

- Waar het kan, zetten we sportaccommodaties zoveel mogelijk in voor meerdere doeleinden. Zo kunnen zoveel mogelijk van onze inwoners gebruik maken van de faciliteiten. Ook zorgen we ervoor dat jongerenprojecten gebruik kunnen maken van sportaccommodaties.
- Sportevenementen zijn een manier om Opsterland op de kaart te zetten, te verbinden en mensen in beweging te krijgen. Daarom gaan we in actief in gesprek met organisaties van grotere sportevenementen om dit voor elkaar te krijgen.
- In ons sportbeleid geven we in het bijzonder aandacht aan gelijke kansen en de gelijke behandeling van al onze inwoners. Voor discriminatie, homofobie, antisemitisme en racisme is geen plek in Opsterland.

IV. Een veilige gemeente

4.1 Waar we veilig zijn en ons veilig voelen

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en huis. Zonder veiligheid geen vrijheid. Wij willen dat iedereen in Opsterland veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Maar veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Samen met inwoners en ondernemers zorgt de gemeente daarom voor een veilige leefomgeving. Door met elkaar op te trekken gaan we overlast tegen. We pakken criminaliteit keihard aan en zetten alles op alles om herhaling te voorkomen.

- Het is belangrijk dat politie, brandweer en ambulances 24 uur per dag beschikbaar zijn. De hulpdiensten zijn op tijd als je ze nodig hebt en voldoen voor al onze dorpen en (buiten)gebieden aan de wettelijke normtijden. Daarbij maakt het niet uit vanuit welke gemeente de diensten komen. Ook overige hulpdiensten zijn goed bereikbaar en benaderbaar.
- In onze gemeente moet iedereen zichzelf kunnen zijn. Daarom pakken we discriminatie en geweld tegen LHBTIQ+'ers keihard aan en zorgen we ervoor dat het doen van aangifte zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt.
- Een app is soms handig, maar nooit de enige mogelijkheid om een melding te maken of aangifte te doen. Aangifte doen kan op het bureau, via internet of telefoon en via de eigen wijkagent die in dat geval op afspraak langskomt.
- De politie en buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) zijn zichtbaar op straat en in dorpen. Extra boa's vergroten de zichtbaarheid van handhaving en bestrijden kleine criminaliteit. De kosten van handhaving worden zoveel mogelijk verhaald op diegenen die het veroorzaken.
- Iedereen kan bijdragen aan de veiligheid in de buurt. Wijkagenten die de buurt goed kennen voegen daar iets extra's aan toe. De gemeente stimuleert de oprichting van buurtpreventieverenigingen en WhatsApp-groepen en faciliteert in het uitdragen hiervan. Inwoners en wijkagenten werken daarbij samen.
- We vinden het normaal dat je met je handen van andermans spullen afblijft. Geweld is helemaal uit den boze. Zeker tegen onze hulpverleners en anderen die zich voor de publieke zaak inzetten. Deze horen ongestoord hun werk te kunnen doen. Hufters die dit wel doen pakken we hard aan.
- Goede beveiliging is de beste bescherming. Keurmerken zoals Keurmerk Veilig Wonen en Keurmerk Veilig Ondernemen helpen inwoners en ondernemers bij hoe ze hun huis of bedrijf goed kunnen beveiligen tegen inbraak. De gemeente en politie promoten deze keurmerken.

- Overlast is een grote ergernis. De politie grijpt altijd in als mensen de regels overtreden of overlast veroorzaken. Raddraaiers en hangjongeren worden opgespoord en aangepakt en overlastgevers zetten we sneller uit huis. Wanneer de politie ingrijpt, kan zij rekenen op onze steun en die van het lokaal gezag.
- Er moet een calamiteiten- en evacuatieplan klaarliggen voor alle kernen en gebieden in onze gemeente voor het geval er sprake is van een natuurbrand of hevige clusterbuien.

4.2 Waar criminaliteit wordt aangepakt

Mensen worden niet geboren als crimineel maar glijden vaak af door een slechte opvoeding, verkeerde vrienden of een onveilige omgeving. Het is daarom belangrijk dat de gemeente bij de aanpak van criminaliteit kiest voor de juiste balans tussen repressie en preventie. De kracht van onszelf, ondersteund door een gemeente die zorg draagt voor veiligheid, vormt het fundament van onze samenleving.

- Om te voorkomen dat er herhaling van crimineel gedrag plaatsvindt, werken we samen met scholen om jongeren met een criminele achtergrond perspectief te bieden. Het leren meedoen in de samenleving voorkomt dat ze afglijden naar (georganiseerde) criminaliteit.
- Crimineel geld mag de bovenwereld niet bereiken. De gemeente is scherp op ondermijning en witwaspraktijken. We weigeren een vergunning of trekken deze in als deze misbruikt wordt het faciliteren van criminele activiteiten.
- Door zichtbare wijkagenten die surveilleren gaan we verloedering en overlast op straat en in dorpen tegen. Overlastgevers worden permanent op de huid gezeten en gecontroleerd met een very irritating police aanpak. Daarbij hanteren we de patseraanpak uit Rotterdam, waarbij jonge criminelen worden gedwongen hun dure kleding, horloges en brommers in te leveren.
- Onze boa's verdienen de juiste middelen om voor onze veiligheid te zorgen. Indien nodig gebruiken zij stroomstootwapens, wapenstok en/of pepperspray. Ook willen we dat ze gebruik kunnen maken van technologie zoals cameratoezicht en bodycams om hun veiligheid en die van onze inwoners en hulpdiensten in de gemeente te vergroten.
- Als er boetes door onze boa's worden uitgeschreven vloeien die terug in de gemeentekas. Dit geld kunnen we dan weer inzetten om de veiligheid te verbeteren.
- Steeds vaker zijn onze inwoners slachtoffer van digitale criminaliteit, zoals WhatsApp fraude of phishing. Daarom investeren we in goede voorlichting voor inwoners, jong en oud, zodat inwoners weten waar ze aangifte kunnen doen van cybercrime.

V. Een gemeente die klaar staat voor de Opsterlanders

5.1 Waar het belang van de inwoners voorop staat

De gemeente is er om problemen op te lossen. Het belang van de inwoners staat altijd voorop. Met eenvoudige formulieren, helder taalgebruik en overzichtelijke regels helpen we alle inwoners en ondernemers vooruit in het leven en voorkomen we wachtrijen, problemen en frustraties.

- Brieven en formulieren van de gemeente zijn voor iedereen begrijpelijk.
- We vinden het normaal dat de gemeente de telefoon opneemt wanneer je belt met een vraag, chatfunctie binnen 5 minuten beantwoord en er hierbij alles aan doet om je goed te helpen.
- De digitale dienstverlening van de gemeente moet van goede kwaliteit zijn. Inwoners kunnen hun zaken zoveel mogelijk vanuit huis regelen en wanneer het hen uitkomt. We starten met het thuisbezorgen van producten, zoals paspoorten.
- Het gemeentehuis is fysiek bereikbaar en kent openingstijden buiten kantoortijden voor zaken die je niet digitaal kunt regelen. Bij vragen is het altijd mogelijk om een mens te spreken in plaats van een computer.
- De gemeente zorgt ervoor dat ICT volledig up to date is en voldoet aan de AVG, zodat privacygevoelige informatie van inwoners beschermd is tegen digitale hacks en cyberaanvallen.
- Een transparante overheid vinden wij belangrijk. De gemeente informeert inwoners over gegevens die belangrijk zijn om een oordeel te kunnen vormen over het lokaal bestuur, zoals de besteding van subsidies.
- De gemeente werkt samen met andere overheden om digitale criminaliteit zoals identiteitsfraude tegen te gaan of te bestraffen.
- De wereld houdt niet op bij de gemeentegrens. De gemeente werkt slim samen in de omgeving als dit leidt tot betere oplossingen voor bereikbaarheid, regionale werkgelegenheid of woningbouw.
- De gemeente helpt proactief bij het aanleggen van glasvezel in het binnen- en buitengebied, zodat al onze inwoners en ondernemers goed digitaal bereikbaar zijn.

5.2 We onze krachten bundelen voor slimme oplossingen

Opsterland maken we met elkaar! We bundelen onze krachten en werken met plezier samen om de problemen op te lossen in onze eigen straat of dorp. Daarom vinden we het belangrijk dat de gemeente slimme en creatieve initiatieven van inwoners en ondernemers aanmoedigt. En bij belangrijke besluiten worden onze inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium worden betrokken.

- Het enthousiasme van de samenleving benutten we zoveel mogelijk. Daarom zitten we initiatieven van ondernemers en verenigingen zo min mogelijk in de weg met regels en vergunningen en denken we proactief mee bij een verenigingen-, ondernemers- of duurzaamheidsloket.
- We ondersteunen maatschappelijke initiatieven die inwoners betrekken, zoals dorpsraden en het right to challenge. Zo kunnen groepen inwoners gemeentelijke taken overnemen als zij daarvoor een goed plan hebben. De gemeente geeft vooraf duidelijke kaders in een spoorboekje of stappenplan en indien nodig ambtelijke ondersteuning om de kans van slagen zo groot mogelijk te maken. Bij dergelijke initiatieven kijken we ook naar de mogelijkheden voor een revolving fund. Afbetalingen van leningen uit dit fonds zorgen ervoor dat nieuwe leningen voor maatschappelijke initiatieven mogelijk zijn.
- Bij het opstellen van nieuw beleid wordt iedereen die dit direct raakt betrokken. Daarbij creëert de gemeente vooraf duidelijke verwachtingen om teleurstellingen achteraf te voorkomen. Zo werken we aan draagvlak en beter beleid.
- Participatie betekent niet dat de grootste schreeuwers altijd gelijk krijgen. De gemeente heeft meer oog voor de 'stille meerderheid' die de gemeente niet altijd zo snel weet te vinden. Zo houden we balans bij het maken van keuzes.

5.3 En we verstandig met ons geld omgaan

Een gemeente is pas gezond als de financiën op orde zijn. Belastinggeld wordt verdiend door onze ondernemers en inwoners. Daar gaan we zuinig en verstandig mee om. De belasting houden we zo laag mogelijk. Gemeenten krijgen echter steeds meer taken en de gemeentelijke financiën staan in alle gemeenten onder druk. Daarom is het belangrijk dat de gemeente helder en transparant verantwoording aflegt over de besteding van belastinggeld.

- De uitgaven en inkomsten van de gemeente zijn transparant. De begroting en het jaarverslag zijn helder leesbaar. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks eenvoudige inzage waaraan geld is besteed en welk effect is bereikt.
- We geven niet meer geld uit dan er binnenkomt.
- De woonlasten (zoals de OZB) blijven zo laag mogelijk.

- De gemeentelijke leges zijn zoveel mogelijk gebaseerd op de kostprijs. 'De gebruiker betaalt' is het uitgangspunt, evenals een efficiënte uitvoering door het gemeentelijke apparaat. Het is niet acceptabel als allerlei kosten op inwoners afgewenteld worden.